

Türk
sanayicileri
ve
iş adamları
derneği

görüş

GÖRÜŞ, OCAK 1974

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği Bültenidir.

Sahibi ve Sorumlu Neşriyat Müdürü:

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Feyyaz Berker

Yazı İşleri Müdürü: Cem Duna

Basıldığı Yer: Nurtan Matbaası - İstanbul

Adres: Cumhuriyet Cad. Dörtler Ap. 18/2. Elmadağ - İstanbul.

Telefon: 46 24 12

Dernekten Haberler... Gelişmeler...

1973 yılı Derneğimiz bakımından yoğun bir çalışma döneminin kapsayarak bitmiş bulunuyor. Aslında 1974'ün Derneğimiz bakımından yeni bir atılım yılı olmasını ümid ediyoruz. Geçtiğimiz yıl içinde çok kısıtlı eleman olanakları ile gerçekleştirmeye çalıştığımız faaliyetler önümüzdeki yıllar için bir yönüyle bir temel oluşturdu, diğer yönüyle de tecrübe kazandırdı.

Kuşkusuz, ölkemiz gibi sosyo-ekonomik yaşantısı çok dinamik olan bir toplumda, Derneğimizin yapması gereken faaliyetlerin de önemi büyük. 1974 yılında bu görevlerini gereğince yerine getirebilmesi en önemli temennimiz, ancak bunun içinde üyelerimizin ilgilerini esirgememelerini istiyoruz.

1973 yılının son faaliyetini üniversite öğretim üyeleri için ilk defa tertip ettiğimiz Sanayii Tanıtma gezisi oldu. Bu nedenle, 19 aralık arşamba günü, Tarabya Otelinde, işadamlarının, üniversite öğretim üyelerinin ve basın mensuplarının iştirakiyle «iş Aleminin-Üniversite İlişkileri» konulu başarılı bir toplantı düzenlendi. Üniversitelerimizle sanayicilerimiz arasında gereğine

inandığımız bu dialogun kurulmasına katkısı olacağına inandığımız bu geziler bir program içinde, üniversite öğretim üyelerinden oluşan çeşitli gruplara 1974 yılı boyunca devam edecek.

1974 yılının ilk faaliyeti ise 12 ocak 1974 cumartesi günü toplanacak olağan Genel Kurul toplantısı ki, bu toplantı ve aynı gün tertip edilen ve geniş bir katılma oranı beklediğimiz «1974 yılında Enflasyon Sorunu» konulu toplantıya sayın üyelerimizi bekliyoruz.

Bu toplantının programı şöyledir :

12 OCAK 1974

C U M A R T E S İ

(Büyük Tarabya Oteli, İst.)

10: 30	GENEL KURUL TOPLANTISI
13: 00	YEMEK
14: 00	TOPLANTI

KONU : 1974 YILINDA ENFLASYON SORUNU

Açılış konuşması:

Yük. Müh. FEYYAZ BERKER
(T. S. İ. A. D. Yönetim Kurulu Başkanı)

1974 Bütçesi Tahlili:

Prof. Dr. MEMDUH YAŞA

Fiat Artışlarının Endüstriye Etkileri:

HULKİ ALİSBAH

Enflasyonist Eğilimin Sosyal Problemleri:

Prof. Dr. NUSRET EKİN

17: 00 Cumhuriyetin 50. Yıldönümü dolayısıyla Dernekçe hazırlanmış olan «50. YILDA HÜR TEŞEBBÜSÜN ÜLKE EKONOMİSİNE KATKISI» Konulu Film Gösterilecek ve bunu «ÇAY» takip edecektir.

Parti liderlerinin, Basının ve İş Aleminin davet edileceği bu toplantıda ülkemizin belki de en önemli, geniş kapsamlı, sorunu hakkında ilginç görüşlerin önerilmesi beklenmektedir.

Sanayi Üretimi ve Yapısındaki Değişmeler

Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından yapılan 1972 yılı Sanayi Anketinin geçici sonuçlarından yararlanarak, 1964-1972 döneminde on ve daha çok işçi çalıştıran büyük işyerlerinin üretim ve istihdamları incelendiğinde sanayi sektöründe hızlı gelişme görülmektedir.

Cari fiyatlarla ifade edildiğinde, 1964 yılında 6.3 milyar TL. olan gıda sektörü üretimi, 1972 yılında 19.7 milyar TL. olmuştur. Yine tüketim malları üreten sektörler arasında dokuma ve giyim sektörü üretimi de 4.7 milyar'dan 17.3 milyar liraya yükselmiştir. Önemli gelişmeler kimya, metal ana sanayii, makina imalatı ve taşıt imalatı sektörlerinde görülmektedir. 1964 yılında 625 milyon TL. olan makina imalatı sektörü üretimi, 1972 yılında 4.4 milyar lira olmuştur.

Bunun yanında, büyük işyerlerinde üretim ve istihdamda özel kesimin payları yandaki tabloda verilmiştir. 1972 yılında bütün sektörlerde özel kesimin paylarında önemli artışlar olmuştur.

ÖZEL VE KAMU KESİMLERİNİN PAYI
(Büyük İşyerleri)

(% olarak)

Sektör	İstihdam		Üretim	
	Özel	Kamu	Özel	Kamu
Gıda	56.4	43.6	67.1	32.9
İçki	50.4	49.6	34.8	65.2
Dokuma-giyim	76.4	23.6	81.3	18.7
Orman ürünleri	60.9	39.1	75.6	24.4
Kâğıt	17.8	82.2	17.1	82.9
Basım	79.0	21.0	90.5	9.5
Kauçuk	100.0	—	100.0	—
Kimya	71.0	29.0	75.3	24.7
Metal dışı madenler	75.5	24.5	70.3	29.7
Metal Ana Sanayii	36.1	63.9	37.0	63.0
Madeni eşya	77.7	22.3	84.0	16.0
Makina imalâtı	79.8	20.2	79.1	20.9
Elekt. Mak.	91.9	8.1	98.7	0.3
Taşıt araçları	×	×	69.3	30.7
Diğer	99.7	0.3	99.7	0.3
Toplam	68.1	31.9	69.0	31.0

× 1972 değeri bulunamadı.

Türkiye'de Şehirleşme

Sosyo-ekonomik gelişmenin bir parçası olan şehirleşme, özellikle son on yılda önemli ölçüde artmıştır. Ulaşım olanaklarının gelişmesi, tarımda yeni üretim teknolojilerinin uygulanmaya başlaması ve diğer nedenlerden dolayı artan şehirleşme oranının bölgelere göre dağılımı şöyledir.

BÖLGESEL ŞEHİRLEŞME ORANLARI

BÖLGE	1950	1960	1970
Marmara	36.5	43.3	52.4
Güney Anadolu	21.7	31.6	39.8
Ege	24.1	30.3	34.1
İç Anadolu	19.9	24.8	36.1
Güney Doğu Anadolu	15.1	16.1	23.0
Doğu Anadolu	8.5	13.4	22.2
Karadeniz	7.1	11.4	17.7
Türkiye	18.5	25.2	35.5

Kaynak : DİE

Şehirleşme oranı, bölgedeki 100 binden fazla nüfuslu şehirlerde oturan nüfusun o bölgenin toplam nüfusuna oranı ile ölçülmektedir. Yukarıdaki tablodan da görüldüğü gibi, en büyük şehirleşme oranları, Marmara, Güney Anadolu ve Ege bölgelerinde gerçekleşmiştir.

Bilimsel ve Teknik Enformasyon

Geçen sayımızda Devlet Plânlama Teşkilâtınca kurulduğunu bildirdiğimiz Bilimsel ve Teknik Enformasyon Özel İhtisas Komisyonu ilk toplantısını, Başbakanlık Müsteşar Muavini sayın Muslih Fer'in başkanlığında 17 aralık 1973 günü yapmıştır. Çeşitli kamu ve özel kuruluşlarının temsil edildiği komisyon, çağımızın önemli bir sorunu haline gelen «bilgi patlaması»nı çözebilmek, ülke çapında etkili bir enformasyon sistemi geliştirmek için alınması gereken tedbirler ve öneriler konusunda çalışmalar yapacaktır.

Gün geçtikçe önemli bir sorun haline gelen enformasyon yokluğunu gidermek, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmamızın temel gereklerinden biri olmuştur. Bu nedenle, kurulmuş olan Özel İhtisas Komisyonunun çalışmalarının ülkemize sağlayacağı yararlı sonuçlara inancımız tamdır.

Genç Yöneticilere Tavsiyeler (11)

New York'da bir Personel Bürosunu yöneten Chester Burger'in «Executive Etiquette» adlı kitabından derlenmiştir.

«Telefon» Denen Cihaz :

İşiniz ve mevkiiniz ne olursa olsun, vaktinizin önemli bir kısmı telefon başında, konuşarak geçecektir. Bazıları sizinle hiç yüzyüze gelmeyecek kişiler olan muhataplarınıza nasıl bir intiba vermelisiniz? Aynı iş için tanıştığınız kimselere olduğu gibi, dost, kabiliyetli, ciddi ve derli toplu.

Gelen telefonları şirketin ismini tanıtan ve «Günaydın» veya «iyi günler» diyen nazik bir

santralin karşiladığını varsayıyoruz. Santral telefonu büronuza bağladığında sekreteriniz «alo» yerine «buyrun Mehmet Öztürk'ün bürosu» demelidir. Hattâ buna «ben sekreteri Gönül» şeklinde kendi ismini de eklemesi daha dostça bir hava yaratacaktır. Bu noktada sekreterlerin telefonda Őeflerinin tutumlarını aksettirdiklerini kaydetmek lâzımdır. Eğer sekreteriniz telefonda kaba oluyorsa, buna tahammül etmeyerek düzeltmeniz gerekir. İşinizin önemli bir kısmı şirketiniz ve kendiniz için dost edinmek olduğuna göre telefonda nazik olunması gerektiğini, icap ediyorsa sekreterinize hatırlatın.

Eğer gelen telefonların hepsinin bağlanmasını istemiyorsanız, «kim diyelim efendim?» sorusunu «yerinde olup olmadığına bir bakayım» beyanı takip etmelidir. Şunu da ilâve etmek lâzım ki, orada olduğunuz halde telefona çıkmamanız arayan üzerinde iyi intiba bırakmayacaktır.

Mutlaka rahatsız edilmemeniz gerekliyse; sekreterinizin «Mehmet bey bir toplantıdalar, biter bitmez sizi ararlar» şeklinde karşılık vermesi ve arayanın adını ve numarasını kaydetmesi uygun olacaktır.

Mutlaka rahatsız edilmemeniz gerekliyse sekreter vasıtasıyla bir kimsenin arandığında kimin sekreterinin Őefini daha önce bağladığı lüzumsuz öngelme meselelerine ve kırgınlıklara yol açmaktadır. Mümkün olduğu nisbette telefonu şahsen açmanın sürat kazandırdığı kadar, karşı tarafa iyi intiba bırakacağını göreceksiniz.

Yazışmada Nezaket:

Şirketinizin dış dünya ile temasını sağlayan yazışmada nezaket konusunda yazılan ve yekûn tutan literatürü burada toplamak mümkün değildir. Ancak şu iki basit kurala dikkat edilmesi gerektiğine işaret edelim:

1. Gelen mektuplara **menfi de olsa** cevap verin.
2. Gelen mektuplara hemen cevap verin. Erken bir cevap kadar iyi intiba bırakan şey yoktur. Eğer hemen cevap vermiyorsanız bir ara cevap yazmayı ihmal etmeyin.

İş Yemekleri :

İş yemeklerinde adet, davet edenin ödemesidir. Eğer karşı taraf size bir şey satmak istiyorsa, onun hesabı ödemesi daha normal olacaktır. Eğer ortak bir iş için bir araya geliyorsanız herhalde sıra ile hesabı ödemeniz uygundur. Hesabı ödemek için münakaşa etmeyin. Eğer karşı taraf hesaba uzanmışsa, gerekiyorsa «pekâlâ ama gelecek sefer sıra bende «deyin (ve gelecek sefer de hakikaten ödeyin). Bütün bunlardan önemlisi vergi için geçerli bir hesap pusulası alın ve üzerine kiminle ve ne konuda yemek yediğinizi not edin. Bu şekilde meşruhat düşülmemiş hesap pusulalarına vergi makamları itiraz edebilir. Böyle bir halde sizi, şirket muhasebesine sempatik kılmayacaktır.

Yemeklerde Konuşma:

Yemeğin esas nedeni iş olsa da, sofraya oturur oturmaz konuya geçmek bir mecburiyet

değildir. Bir dostluk havası yaratacak şekilde, tatilinizi nerede geçirdiğinizden veya iş dışındaki meşgalelerinizden bahis açabilirsiniz. Politikadan kaçınmanızı hararetle tavsiye ederiz. Eğer muhatabınız sizin fikrinizde değilse havada bir gerginliğe yol açıp bütün iş konuşmasını tatsız bir ortama sokabilir. Konuyu açtıktan sonra karşı tarafa konuşma imkânı verin. İyi bir dinleyiciyi herkes sever. Şahsî konuşmaların iş konuşmasına geçmek için bir açılış olduğunu da unutmayın.

Dernekten İsteyiniz

Derneğimiz Kütüphanesine

- Organizasyon geliştirilmesinin teorik yönleri, tarihçesi ve tekniklerini, vakalarla inceleyen, The Conference Board tarafından yayınlanmış olan «Organization Development : A Reconnaissance» adlı kitap,
- Siyasal Bilgiler Fakültesi tarafından yayınlanmış, Sayın Yılmaz Akyüz'ün «Money and Inflation in Turkey 1956 - 1969» adlı kitabı,
- Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından yayınlanmış olan «Türkiye'de Toplumsal ve Ekonomik gelişmenin 50 Yılı» adlı kitap **gelmiştir.**

OCAK 1974

Salı	1	
Çarşamba	2	
Perşembe	3	
Cuma	4	
C. ertesi	5	
P. ertesi	7	
Salı	8	
Çarşamba	9	
Perşembe	10	
Cuma	11	
C. ertesi	12	
P. ertesi	14	
Salı	15	
Çarşamba	16	
Perşembe	17	
Cuma	18	
C. ertesi	19	
P. ertesi	21	
Salı	22	
Çarşamba	23	
Perşembe	24	
Cuma	25	
C. ertesi	26	
P. ertesi	28	
Salı	29	
Çarşamba	30	
Perşembe	31	